WYMAGANIA EDUKACYJNE Z HISTORII DLA KLASY 4a NA ROK SZKOLNY 2026/2027

I. OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA Z HISTORII (KLASA 4a)

Podczas oceniania osiągnięć edukacyjnych ucznia z historii w klasie 4 uwzględnia się wiedzę historyczną, umiejętności operowania czasem i przestrzenią oraz analizę źródeł:

- **Zakres materiału na okresy:** Na ocenę śródroczną obowiązują wiadomości i umiejętności z działów 1, 2 i 3, natomiast na ocenę roczną obowiązuje materiał z całego roku szkolnego (działy 1–5).
- **Formy weryfikacji wiedzy:** Ocenie podlegają prace pisemne (prace klasowe po każdym bloku tematycznym zapowiadane z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem, sprawdziany, kartkówki), odpowiedzi ustne, praca na lekcji i doświadczenie edukacyjne.
- **Kartkówki i odpowiedzi ustne:** Mogą obejmować materiał z maksymalnie 3 ostatnich lekcji i nie wymagają wcześniejszego zapowiadania.
- **Dostosowanie wymagań i wkład pracy:** Wymagania dostosowuje się do indywidualnych potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych ucznia, uwzględniając jego zaangażowanie i staranność. Praca indywidualna i w grupie oceniana jest oceną cząstkową.

II. WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY

Rozdział / Dział	Ocena dopuszczająca (2)	Ocena dostateczna (3)	Ocena dobra (4)	Ocena bardzo dobra (5)	Ocena celująca (6)
Rozdział I: Z historią na Ty	Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami (*historia, przeszłość, źródła historyczne, pamiątki rodzinne, oś czasu*); odróżnia przeszłość od współczesności, tworzy prostą oś czasu i próbuje określać wiek.	Poprawnie posługuje się pojęciami (*baśń, legenda, archeologia, drzewo genealogiczne, chronologia, epoka*); podaje przykłady postaci i tradycji, zamienia cyfry arabskie na rzymskie, oblicza czas w jednej erze.	Wyjaśnia rolę historii i źródeł, omawia tradycje rodzinne i ich wpływ na więzi, poprawnie odczytuje/zapisuje daty rzymskie, umieszcza wydarzenia z obu er na osi oraz wyjaśnia przyczyny i skutki.	Samodzielnie odróżnia historię od fikcji, dzieli źródła na podkategorie, wyjaśnia metody badania ich wiarygodności, charakteryzuje epoki historyczne i oblicza czas na przełomie er.	Samodzielnie i trafnie analizuje różnice między historią, legendą a fikcją; ocenia wiarygodność źródła uwzględniając autora i kontekst; uzasadnia uznaniowość ram epok.
Rozdział II: Mała i duża ojczyzna	Z pomocą nauczyciela rozpoznaje polskie symbole	Przedstawia symbole państwowe i UE,	Wyjaśnia znaczenie wspólnoty, narodu i świąt	Analizuje znaczenie narodu i symboli UE;	Rozumie rolę symboli UE w kontekście

	narodowe, wskazuje Polskę na mapie, podaje nazwę regionu i miejscowości oraz rozumie pojęcia *mapa, plan, skala, legenda*.	wymienia główne regiony Polski, wskazuje zabytki w okolicy, wyjaśnia różnicę między mapą a planem i odczytuje z nich podstawowe informacje.	państwowych; omawia obrzędy regionalne, rozumie konieczność ochrony zabytków oraz interpretuje skalę i symbole legendy mapy.	porównuje tradycje i kulturę regionów Polski; samodzielnie odczytuje ślady przeszłości i przedstawia historię okolicy.	integracji; omawia rolę gwary i dziedzictwa regionalnego; łączy informacje z map z innymi źródłami; tworzy własną mapę historyczną.
Rozdział III: Z najdawniejszych dziejów	Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami (*koczowniczy/osiadły tryb życia, Mezopotamia, cywilizacja, faraon, piramida, hieroglify*); rozpoznaje osiągnięcia dawnych cywilizacji.	Opisuje początki rolnictwa, udomowienie zwierząt, warunki życia w Mezopotamii i Egipcie; wymienia grupy społeczne w Egipcie, zasadę *oko za oko* oraz korzyści z pisma.	Wyjaśnia różnice między trybem koczowniczym a osiadłym, istotę rewolucji neolitycznej, rolę wielkich rzek, proces mumifikacji, wierzenia Egipcjan i ewolucję pisma.	Opisuje cechy przodków człowieka, charakteryzuje osiągnięcia i strukturę społeczną cywilizacji; wyjaśnia powiązania wierzeń ze sztuką/nauką w Egipcie oraz rolę Fenicjan.	Analizuje i ocenia długofalowe skutki rewolucji neolitycznej; ocenia zasady Kodeksu Hammurabiego; porównuje osiągnięcia cywilizacji i znaczenie pisma dawniej i dziś.
Rozdział IV: W starożytnej Grecji	Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami (*Hellada, mity, heros, polis, demokracja, obywatele, agora, filozofia, igrzyska*); wymienia najważniejszych bogów greckich.	Podaje przykłady dokonań w architekturze i sztuce, wymienia cechy ustroju Aten, przedstawia wierzenia Greków, rolę sportu oraz narodziny teatru.	Wyjaśnia wpływ warunków naturalnych na zajęcia ludności i podział na polis; wyjaśnia pojęcie demokracji i rolę Peryklesa; łączy twórców greckich z ich dokonaniami.	Charakteryzuje bogów i ich atrybuty; porównuje położenie obywateli, kobiet i niewolników; omawia poglądy filozofów oraz porównuje teatr i igrzyska dawniej i dziś.	Wyjaśnia frazeologizmy mitologiczne; ocenia wady i zalety ustroju Aten; porównuje demokrację ateńską ze współczesną oraz ocenia wpływ kultury greckiej na świat.
Rozdział V: Dzieje starożytnego Rzymu	Z pomocą nauczyciela posługuje się pojęciami (*republika, cesarstwo, legiony, patrycjusze, plebejusze, łacina, Dekalog*); wskazuje Rzym na mapie; rozróżnia religię rzymską i chrześcijaństwo.	Przedstawia legendarne początki Rzymu, porządkuje chronologicznie formy ustrojowe, wymienia bóstwa rzymskie, opisuje legionistę i ślady imperium; podaje przyczyny prześladowań chrześcijan.	Wskazuje cechy ustrojów Rzymu, charakteryzuje grupy społeczne i rozrywki, wyjaśnia pojęcie romanizacji, znaczenie prawa rzymskiego oraz atrakcyjność chrześcijaństwa.	Opisuje ekspansję i przyczyny upadku cesarstwa zachodniego; porównuje położenie patrycjuszy, plebejuszy i niewolników; analizuje rozprzestrzenianie się chrześcijaństwa.	Analizuje przyczyny upadku Rzymu; porównuje rozumienie pojęcia republika w antyku i współcześnie; ocenia trwałość prawa rzymskiego i dziedzictwa rzymskiego

III. WARUNKI I TRYB UZYSKANIA WYŻSZEJ NIŻ PRZEWIDYWANA ROCZNEJ OCENY KLASYFIKACYJNEJ

Nauczyciel zgodnie z terminami określonymi w Statucie Szkoły przedstawia uczniowi przewidywaną ocenę roczną, z którą uczeń może się nie zgodzić. Uczeń lub jego rodzic składa wniosek o podwyższenie przewidywanej oceny rocznej nie później jednak niż na 6 dni roboczych przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej. Nauczyciel przedmiotu umożliwia uczniowi spełnienie wymagań na wnioskowaną ocenę poprzez przeprowadzenie sprawdzianu wiedzy i umiejętności (w formie pisemnej lub ustnej) obejmującego zakres wymagań na tę ocenę. Sprawdzian przeprowadza się przed klasyfikacyjnym posiedzeniem Rady Pedagogicznej. Ustalona w tym trybie ocena nie może być niższa niż przewidywana.

Agnieszka Grajek